

O gospodyniej (Proszono jednej wielkimi prośbami...)

JAN KOCHANOWSKI

FRASZKI, KSIĘGI PIERWSZE

O gospodyniej¹

Proszono jednej wielkimi prośbami,
Nie powiem o co, zgadnicie to sami².
A iż stateczna³ była białągłowa⁴,
Nie wdawała się z gościem w długie słowa,
Ale mu z mężem do łaźniej kazała,
Aby mu swoją myśl rozumieć dała.
Wnidą do łaźniej, a gospodarz miły
Chodzi by w raju⁵, nie zakrywszy żyły⁶.
A słusznie, bo miał bindasz⁷ tak dostały,
Żeby był nie wlaźł w żadne famuraty⁸.
Gość poglądając dobrze żyw⁹, a ono¹⁰
Barzo nierówno pany podzielono¹¹.
Nie mył się długo¹² i jechał tym chutniej¹³:
Nie każdy weźmie po Bekwarku¹⁴ lutniej¹⁵.

Kobieta, Pożądanie,
Kochanek, Mąż, Żona,
Ciało

¹Anegdota cytowana przez Poggia Braccioliniego w utworze *De facto cuiusdam iusto sed bruto*. [przypis redakcyjny]

²*Nie powiem o co, zgadnicie to sami* — można się domyślać, że propozycja złożona przez gościa była jednoznacznie erotyczna. [przypis edytorski]

³*stateczna* (przestarz.) — porządna, przywoita. [przypis edytorski]

⁴*biaągłowa* (starop.) — kobieta. [przypis edytorski]

⁵*Chodzi by w raju (...)* — tak jak w raju, nago. [przypis edytorski]

⁶*żyła* (starop.) — tu: męski członek. [przypis edytorski]

⁷*bindasz* (starop.) — męski członek. [przypis edytorski]

⁸*famuraty* a. *femuraty* (starop.; z łac. *femoralia*) — gacie, pludry, zarówno męskie, jak i damskie. [przypis edytorski]

⁹*dobrze żyw* (starop.) — ledwie żywy. [przypis edytorski]

¹⁰*ono* — tu: przyrodzenie. [przypis edytorski]

¹¹*Barzo nierówno pany podzielono* — (przyrodzenie) nierówno rozdzielone między mężczyznami; nie każdy mężczyzna jest dobrze obdarzony przez naturę. [przypis edytorski]

¹²*Nie mył się długo* — tu: mył, kąpał się krótko [przypis edytorski]

¹³*chutniej* (starop.) — chętniej. [przypis edytorski]

¹⁴*Bekwark* (Walenty Greff, 1507–1576) — rodem z Siedmiogrodu, kompozytor i słynny lutnista na dworze Zygmunta Augusta. Pointa fraszki zacytowana została przez Piotra Statoriusza Stojęńskiego w gramatyce, co pozwala stwierdzić, że utwór powstał przed lipcem 1576 (data przedmowy gramatyki). [przypis redakcyjny]

¹⁵*Nie każdy weźmie po Bekwarku lutniej* — powiedzenie to oznacza: nie każdy został równie szczerze wyposażony przez naturę. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/fraszki-ksiegi-pierwsze-o-gospodyniej-proszono-jednej-wielki>

Tekst opracowany na podstawie: Jan Kochanowski, *Dzieła polskie*, tom 1, Państwowy Instytut Wydawniczy, wyd. 8, Warszawa, 1976

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Barbara Otwinowska, Dariusz Galecki, Joanna Wenek, Julian Krzyżanowski, Olga Sutkowska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.